

14.5.2018

VIITE: STM/1856/2018 (19.04.2018)
STM044:00/2018

Asia **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laiksi**

Seinäjoen ammattikorkeakoulu kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laiksi seuraavaa:

Lakiesityksen tavoite turvata hyvin toimivat yhdenvertaiset opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä yliopisto- että ammattikorkeakouluopiskelijoille on erittäin kannatettava. Koko lakiluonnos sisältää vahvasti kannatettavia asioita, jotka lain hengen mukaisesti toteutuessaan yhdenvertaistavat korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoa. Pidämme erityisen hyvänä sitä, että suunniteltu kaikkien korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltojärjestelmä varmistaisi kaikille korkeakouluopiskelijoille tarkoitetun paikkakunnasta riippumattoman YTHS-palvelun.

Kannatamme opiskeluterveydenhuollon palveluihin oikeutettujen korkeakouluopiskelijoiden määritelmän täsmentämistä vastaamaan nykytilaa niin, että myös ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot otetaan määrittelyssä huomioon. Tämä tekee helpottaa tulkintaa ja yhdenvertaistaa korkeakouluopiskelijoiden kohtelua tässä asiassa. Lakiesityksen perustelu jättää muut kuin tutkinto-opiskelijat (esim. vaihto-opiskelijat, jatko-opiskelijat ja avoimessa korkeakoulussa opiskelevat) palvelujen ulkopuolelle on myös ymmärrettävä.

Olemme samaa mieltä siitä, että terveydenhoitomaksu tulee kerätä opiskelijoilta pakollisena veroluonteisena maksuna, sillä se on ainoa tapa varmistua siitä, että kaikki korkeakouluopiskelijat tulevat olemaan opiskeluterveydenhuollon piirissä. Tämän voimme kertoa myös kokemuksesta oltuamme toinen YTHS:n kokeiluammattikorkeakouluista. Kaikki maksun keräämiseen liittyvät periaatteet on esitetty lakiluonnoksessa ja sen perusteluissa ymmärrettävästi. Esityksessä on kannatettavat ja selkeät aikaan, läsnä olevaksi ilmoittautumiseen ja maksamiseen kytketyt periaatteet palvelujen käyttöoikeudesta, joita kannatamme. Pidämme erinomaisena asiana sitä, että esityksessä on otettu huomioon opiskelijoiden mahdolliset toimeentulon vaikeudet. Esityksen perusteluissa tarkastellaan mahdollisten perintätapausten hoitaminen suhteessa muihin opiskelijaetuksiin ottaen huomioon myös opiskelijan välttyminen maksuhäiriömerkinnältä ja ylimääräisiltä kuluilta. Näin ollen kenenkään opiskelujen

SeAMK Admissions Office

P.O. Box 46 (Kampusranta 11, Frami F)

FI-60101 Seinäjoki

FINLAND

tel. +358 20 124 5208

fax +358 20 124 5001

admissions@seamk.fi

14.5.2018

aloitus tai niiden jatkuminen ei tule kompastumaan terveydenhuoltomaksun maksamiseen tai sen maksamatta jättämiseen. Tämä kertoo lakiesityksen huolellisesta valmistelusta.

Pidämme hyvänä sitä, että Kansaneläkelaitos olisi uudistetun opiskeluterveydenhuollon järjestäjä, vaikka valtioneuvosto ja ministeriöt eivät voi kohdistaa siihen sen valtiosääntöoikeudellisen erityisaseman vuoksi samanlaista hallinnollista ohjausta ja valvontaa kuin alaisiinsa valtion virastoihin. Näemme Kansaneläkelaitoksen etuna sen, että se vastaa jo nyt useista opiskelijoille keskeisten opintoihin ja asumiseen liittyvien etuuksien toimeenpanosta. Muihin esitettyihin vaihtoehtoihin verrattuna uskomme tämän olevan paras vaihtoehto.

Kannatamme lakiesityksen ehdotusta korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon kolmeksi vuodeksi kerrallaan asetettavasta neuvottelukunnasta (11 §), joka takaisin ministeriöiden, Kelan, THL:n, YTHS:n, korkeakoulujen sekä ylioppilaskuntien ja opiskelijakuntien yhteisen keskusteluforumin. On ensiarvoisen tärkeää, että opiskeluterveydenhuollon toteutumisessa otetaan huomioon palvelukokonaisuudet ja sujuvien palveluketjujen toteutuminen, sillä opiskelijat tulevat tarvitsemaan myös maakunnan järjestämiä palveluja. Tehdyistä selvityksistä tiedetään, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoa on leimannut pirstoutuneisuus ja alueellinen eriarvoisuus.

Lakiluonnoksen 18 §:ssä esitellään opiskeluterveydenhuollon rahoituksen joustavaa turvaamista, ilman valtion lisätalousarviokäsittelyä, mikä tuntuu järkevältä esitykseltä. Luonnoksen 17 §:ssä esitellään myös selkeät eettisesti hyväksyttävät periaatteet opiskelijoiden terveydenhoitomaksun määräytymiseen. Luonnoksen perusteissa esitetty mahdollinen opiskelijoiden terveydenhoitomaksu (noin 75 €) tuntuu hyvin kohtuulliselta. Sitä tarkistettaisiin vuosittain, ja sen määräytymiseen vaikuttaisivat muun muassa muutokset opiskelijamäärässä sekä kustannustasossa. Näin ollen terveydenhoitomaksun suuruus voi vaihdella vuosittain, mutta lakiluonnoksessa ei kuitenkaan määritellä sen maksimikorotusmäärää. Tämä on puute lakiluonnoksessa, mutta ilmeisesti terveydenhuoltomaksujen oletetaan kasvavan vain maltillisesti. Lisäksi luonnoksen 16 §:ssä on maininta siitä, että hyväksyttävät kustannukset tarkistetaan edellisen pykälän 15 arvioinnin perustella ja enintään tietyllä eläkelain palkkakertoimella. Näin ollen pidämme tätä riittävänä tasona määritellä mahdolliset terveydenhoitomaksujen kohoamiset.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu pitää esitystä laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laiksi erittäin tervetulleena korkeakouluopiskelijoiden yhdenvertaisuutta lisäävänä esityksenä ja kannattaa kaikkia siinä

14.5.2018

esitettyjä asioita. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että on ensiarvoisen tärkeää huolehtia riittävästä Kela:n työntekijämäärästä jos/kun laki astuu voimaan ja sen piiriin tulee runsaasti uusia opiskelijoita. On huomattava, että Kelan tähän asiaan käyttämät tietotekniset ratkaisut tulevat olemaan heille uusia. Lisäksi pidämme erittäin tärkeänä, että asiasta viestiminen suunnitellaan ajoissa ja mahdollisimman monikanavaisesti varsinkin nykyisille ja tuleville opiskelijoille.

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Tapio Varmola
rehtori / toimitusjohtaja